Digueu-me bruixa!

Autor: Eulàlia Panyella
Data de publicació: 17-02-2016

L'Eulàlia Panyella ha llegit el llibre «La sardana i la religió de les bruixes» d'en Bilbeny i se sent hereva mil·lenària de totes les dones i totes les bruixes que l'han precedit.

La meva vida espiritual ha estat sempre escoltar agnòstics i ateus protegida amb l'escut primet del meu cristianisme domèstic. Però ara ja sé que penso com la meva rebesàvia del segle XX a. C. amb la pàtina del segle XXI d. C. Que estic venerant el mateix que venerava ella. I qui gosaria contradir la fe en els déus de quaranta-un segles de dones i homes de la Mediterrània Occidental?

Em cau a les mans La sardana i la religió de les bruixes, i el llibre fa diana. Mai més ben dit, perquè he descobert que la Mare de Déu, que Diana, que Mari –la deessa mare dels protoibers o protobascos o protonosaltres, digueu-ne com vulgueu– són probablement i, per tant, possiblement, la mateixa divinitat, vestida, acolorida i batejada per a l'ocasió. Que ja se sap que quan entres en un pis de segona mà el primer que fas és pintar i canviar les rajoles de la cuina. I aprenc que sóc una bruixa, que, malgrat la casa del cristianisme, la meva essència és primer de tot femenina i fèrtil, filla de la terra.

Rigor i treball ingent. Més de dues mil referències a peu de pàgina, citacions de tots els estudiosos locals –no és casualitat que s'hi citin llibres i autors de contrades on només els propis de la zona han llegit i saben de la tasca impagable d'aquests historiadors, poso per cas Ripollès o Cerdanya–. I m'hi enganxo. M'hi enganxo com si fos la millor de les sagues, la més interessant de les novel·les de misteri, però en la realitat, que és més emocionant encara. Com pot ser que capítol rere capítol es resolgui el misteri anterior i l'autor te'n presenti, almenys un de nou. Que a partir del primer terç del llibre comencis a tremolar de cames perquè t'ho veus a venir. Que al bell mig de les seves pàgines ja t'hagis fet addicte al seu contigut i que vint pàgines abans del final admetis que ets molt més sàvia que no eres abans de llegir i que no sabràs què llegir a continuació, perquè és d'aquells llibres que et deixa massa marca, com alguns amors. I que aquest estudi hagi estat fet amb tant de respecte per la intel·ligència de les i els lectores i lectors. Tant d'esforç, d'entusiasme i de personalitat per part d'en Jordi Bilbeny és raó d'admiració i de difusió a tots els despatxos

de tesis, almenys dels nostres rodals.

I és diumenge. I jo me'n vaig a la plaça de l'Ajuntament de l'Hospitalet a ballar sardanes, que la Coordinadora Sardanista de l'Hospitalet avui hi programa audició i ballada, davant la porta de l'església, intuïtivament tan a prop com és possible de l'altar que hi ha custodiat dins del temple parroquial. I veuré com la gent del Mercat, els veïns i amics escenifiquem amb una música que treu de les penes el ritual més antic de la nostra terra, o de la humanitat sencera. I tornem a ser bruixes: el ball en cercle. La moderna i costumista sardana catalana és rebesnéta al nostre trosset de terra del ball en cercle per retre culte a la mare Terra i a la fertilitat, i és el símbol de la pertinença a una comunitat, ja sigui neolítica o contemporània.

Merci, merci, merci, merci i merci, Jordi, Quin llibre tan bo!

Salut, bruixes i sardanes des de l'Hospitalet de Llobregat.

Eulàlia Panyella